Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 12 oktober 2023
Participatie onder de Omgevingswet
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer N. van Santen
Griffie:	mevrouw J. den Uyl
Fracties:	Stadsbelang-CDA-PvdA-VVD-D66-Gorcum Actief
Portefeuillehouder:	de heer M. de Boer
Ambtelijk:	mevrouw R. Kraaijeveld
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Participatie onder de Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 gaat de Omgevingswet in. De Omgevingswet vraagt om vaststelling van Participatie onder de Omgevingswet. Participatie onder de Omgevingswet houdt in dat burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden in een vroegtijdig stadium bij de besluitvorming over visies, plannen, programma's en projecten in de fysieke leefomgeving worden betrokken, of dat deze partijen zelf initiatief nemen voor ontwikkelingen in de leefomgeving. Participatie is dus meer dan de formele momenten, waarop burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties, zienswijzen kunnen indienen. Het betreft juist het betrekken van partijen bij het besluitvormingsproces voordat de formele besluitvorming van start gaat.
Het huidige Participatiebeleid "Gorcums Samenspel" heeft dit niet opgenomen. In het kader van nadere uitwerking is de Nota participatiebeleid onder de Omgevingswet opgesteld. Daarnaast vragen we ook aan initiatiefnemers om participatie toe te passen. Om hen op weg te helpen en richtlijnen mee te geven is het Handboek Participatie voor Initiatiefnemers opgesteld.

De voorzitter merkt op dat een aantal raadsleden nog niet aanwezig zijn aangezien een sessie in de raadzaal wat uitloopt.
De aanwezigen geven te kennen dat zij graag willen beginnen met de bespreking.

Wethouder De Boer geeft een presentatie (beschikbaar op iBabs). De omgevingsvisie wordt uitgewerkt in programma's. Stedelijk programmeren gaat over projecten en het omgevingsplan gaat over regels en is een kader voor het verlenen van omgevingsvergunningen. Onder de Omgevingswet gaat participatie op een andere manier plaatsvinden.

De heer Roeland vraagt nadere informatie over de digitalisering.

Wethouder De Boer licht toe dat er een landelijk digitaal netwerk komt per 1 januari 2024 (DSO, Digitaal Stelsel Omgevingswet). De organisatie is hier klaar voor.

Bij de participatie onder de Omgevingswet gaat het met name om het in een eerder stadium belanghebbenden betrekken bij de besluitvorming. De gemeente heeft al een participatiebeleid en dat is vertaald naar de eisen van de Omgevingswet. Er is ook een handboek ontwikkeld voor initiatiefnemers. De wethouder gaat nader in op de motiveringsplicht, de kennisgeving en aanvraagvereisten. Vervolgens licht hij de uitgangspunten voor de participatie toe.

De heer Koçak merkt op dat communicatie evident is richting initiatiefnemers en participanten. Daar moet veel aandacht aan besteed worden, zeker richting participanten, initiatiefnemers en burgers.
Wethouder De Boer bevestigt dat communicatie een belangrijk onderdeel is van participatie. Zij zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Mevrouw Van Gorkom vraagt voor wie de motiveringsplicht geldt en aan wie die moet worden afgelegd.
Wethouder De Boer antwoordt dat dit bij de initiatiefnemer aan de orde is, de gemeente toetst die als vergunningverlener. Uiteindelijk blijft ook de bezwaarprocedure open staan.

De heer Kuijten vraagt of de toetsing ook door een gecertificeerd burgerforum zou kunnen plaatsvinden?
Wethouder De Boer antwoordt dat hij daar zijn gedachten over zal laten gaan.

De wethouder gaat nader in op de instrumenten omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan. Op programma-niveau wordt al in gesprek gegaan met alle belanghouders.

De heer Van Veen zegt dat aan het begin van het proces het nog wel erg abstract zal zijn; hij vraagt of dat geen belemmering kan zijn.
Wethouder De Boer licht toe dat er toch een goed gesprek over kan plaatsvinden; vanuit het gebied kan dan een aantal kaders meegegeven worden voor toekomstige plannen.

De heer Koçak merkt op dat participatie maatwerk zou zijn; wordt dit allemaal verwerkt in een omgevingsplan? Is daar een blauwdruk voor of is het vrijblijvend?

(De heer Van der Meijden sluit aan bij de vergadering.)

Wethouder De Boer zegt dat als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd die past in het omgevingsplan, er toch sprake kan zijn van een zekere impact die besproken moet worden met de omgeving. Het is nooit vrijblijvend. Participatie is de norm. De raad stelt uiteindelijk het participatiebeleid onder de Omgevingswet vast.

De heer Koçak vraagt of er ook een handboek is voor participanten/inwoners?
De inwoners moeten wel goed kunnen begrijpen hoe het werkt.

Wethouder De Boer licht toe dat het ligt bij initiatiefnemers en het instrumentarium; bij ingrijpende besluiten over de uitwerking van de omgevingsvisie geldt de motiveringsplicht. Dan moet duidelijk gemaakt worden hoe alle belanghebbenden meegenomen zijn in het proces. Communicatie is in dit kader ook erg belangrijk.

Mevrouw Van Gorkom vindt het lastig om de rol van de inwoner te plaatsen; heeft die ook een motiveringsplicht als hij een initiatiefnemer is?
Wethouder De Boer antwoordt dat dan hetzelfde handboek geldt. Er moet participatie plaatsvinden.
Bij het aanpassen van een omgevingsplan komt er ook een startnotitie naar de raad als het grote impact heeft. Het overzicht van verplichte participatie is aan de orde bij BOPA, (buitenplanse omgevingsplan activiteit). Bij een omgevingsplan activiteit die wel in het omgevingsplan is participatie wel gewenst maar niet verplicht.

De heer Van der Meijden begrijpt dat voor de verplichte participatie zowel een regulier participatieplan is of een startnotitie.
De Boer licht toe dat op cruciale momenten een startnotitie verschijnt, als de kader stellende rol ingevuld wordt bijvoorbeeld bij omgevingsvisie en omgevingsprogramma en als er sprake is van een project met een grote impact.

Het handboek participatie voor initiatiefnemers is aan de stukken toegevoegd. Het gaat altijd om maatwerk.

Mevrouw Van Gorkom vraagt of er ook al over deze participatie gecommuniceerd wordt naar toekomstige participanten.
Wethouder De Boer antwoordt dat dit nog niet gebeurt want het moet nog vastgesteld worden. Maar als er nieuwe aanvragen binnenkomen dan wordt er al zoveel mogelijk in de geest van de Omgevingswet geopereerd. Het handboek moet nog vastgesteld worden.

De heer Kuijten vraagt of met potentiële aanvragers gecommuniceerd wordt dat wanneer zij nu een plan indienen het niet meer onder de WRO afgehandeld moet worden. Als dat niet zo is dan kan er eind van het jaar een plan ingediend worden dat nog onder de WRO afgehandeld moet worden.

Mevrouw Kraaijeveld antwoordt dat op de website informatie over de overgangsfase is vermeld.
De heer Kuijten vraagt zich af of dit voldoende is.
Wethouder De Boer licht toe dat vanaf 1 oktober met initiatiefnemers in gesprek gegaan wordt om volgens het nieuwe regiem te gaan werken.

De heer Koçak verwijst naar het transitieproces en zegt dat er breder gecommuniceerd kan worden. Hij vraagt of er al intaketafels zijn geweest.
Wethouder De Boer zegt dat hierover breed gecommuniceerd kan worden maar ontwikkelaars die iets willen, weten de gemeente wel te vinden. In een vroeg stadium vindt er al overleg plaats met partijen in de stad die iets willen ondernemen.

(Mevrouw Hamann sluit aan bij de vergadering.)

De wethouder licht nader toe dat de omgevingsvergunning valt onder het overgangsrecht. Als het om bestemmingsplannen gaat, dan gelden de lange termijnen en vanaf 1 oktober worden die niet in behandeling genomen.
Mevrouw Kraaijeveld zegt dat intaketafels plaatsvinden op basis van een verzoek.

De voorzitter informeert of er nog vragen zijn.

De heer Van der Meijden merkt op dat er nu een handboek en een voorstel voor participatie onder de Omgevingswet aan de orde is. Waarom is dat apart geregeld van het reguliere participatiebeleid? Nu het reguliere participatiebeleid Gorcums Samenspel wordt geëvalueerd, kan dan in de toekomst al het participatiebeleid in één document gevat kan worden zodat het voor de burgers duidelijk is dat participatie voor elk beleidsterrein op dezelfde manier verloopt.

Wethouder De Boer zegt dat de participatie onder de Omgevingswet een nadere uitwerking van het participatiebeleid is. Het is niet losgekoppeld maar zit in het verlengde ervan. Bij de evaluatie kan gekeken worden of dat zijn weerslag heeft op deze regels.

De heer Koçak merkt op dat het participatiebeleid in 2021 is vastgesteld als basis. Hoe verhoudt zich dat dan tijdens de uitvoering.
Wethouder De Boer zegt dat het vastgestelde participatiebeleid als uitgangspunt is gehanteerd. Gekeken is wat er aanvullend nodig is vanwege de Omgevingswet. Bijvoorbeeld de initiatiefnemer is straks verantwoordelijk voor de participatie.

De voorzitter stelt vast dat de raad goed is bijgepraat en dat er geen vragen meer zijn.
Er komt nog een B&A op 23 november en behandeling in de raad is op 30 november.
De wethouder zal in de B&A nog terugkomen op de vraag of de toetsing van de participatie zou kunnen plaatsvinden door een burgerplatform of een wijkraad.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.